Concursul județean
Trepte în matematică şi comunicare
Călimănești, 16 mai 2026
Ediția a XX-a

LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ

Clasa a XI-a

PUNCTAJ TOTAL PROBĂ 50 puncte

I. Punctajul maxim acordat – 20 puncte

Citește cu atenție textul, apoi cerințele și răspunde la fiecare dintre acestea.

„Radu Comșa, cu obrazul bătut de ploaia rece, cu pleoapele strânse sub înțepăturile vântului, se lăsă purtat de gândurile care întotdeauna izvorăsc nehotărât și neisprăvit, când mergi la drum lung, în ploaie, cu orizontul încins pretutindeni de neguri, populat de fantasme (...)

Astfel, sub cerul leșiatic de martie, printre ogoarele negre, pe alocuri cu pete de zăpadă încă netopită, Radu Comșa, zgribulit de un braț de paie, în hainele lui orășenești suflate de vântul tăios, străbătea, îndărăt, după ani, drumul uitat (...)

*

Radu Comșa, oprit în ușă, îi căuta cu ochii peste mese.

Când zări mâna colonelului ridicată, făcu semn că i-a văzut.

Era însoțit de un om în haine castanii, vărgate, decolorate pe umeri, cu fața ascunsă de umbra unei panamale* demodate, cu borurile foarte largi.

- E cu un tip! anunță unchiul Pol.

Tonul acestei constatări lămurea îndestul că, după aparență, colonelul îl categorisise printre indivizii de la periferia umanității, care nu prezintă niciun interes pentru neamul Vardarilor.

Tipul voia să se despartă și, din gesturi, se înțelegea că Radu Comșa. Dascăl de științe la un liceu din Capitală, fusese, ca student, preceptorul* Luminiței și al lui Mihai. Cu toată sarcina ingrată de a inița doi copii răsfățați în tainele trigonometriei, în legile lui Newton și paragrafele lui Tacit, lăsase foștilor elevi amintirea unui om cu multe ciudățenii și stângăcii, amuzant de deformat, până la pedanterie, de învățătură, dar de o largă înțelegere și de o pasionată dragoste a cărților.

*

Radu Comșa vedea dincolo de timp. Suflarea sărată de ape îi tremura în obraz o șuviță subțire din părul Luminiței; șuvița palpita o dezmierdare ascunsă, oprită când adierea se oprea și din nou fluturând când respira vântul. Îi învălui o mare, o rară fericire de a trăi, de a se simți alături, de a ști bătăile inimii lor apropiate, întovărășindu-se precis, tânăr, ritmic și, pentru totdeauna, nedespărțite. Nimic nu mai era în jurul lor; nimeni nu mai era.

Lumina răsfirată prindea să lucească palid în obraji, biruind lumina becurilor și dând tuturor o înfățișare enigmatică și necunoscută. Pe mare curgea acum o pânză tremurătoare de

zale metalice, așternută din răsărit până la picioarele fiecăruia. Astfel, fiecare putea socoti că minunea e numai pentru el... Dar nimeni nu putea gândi și nu-și amintea că aceeași minune, veche de când veacurile, se ridică în ceasul acela, dincolo, undeva, peste câmpuri halucinate și pline de înfricoșare, peste șanțuri răscolite, peste morți cu dinții rânjiți în lucirea lunară, peste zbucniri de mină și fâșii de proiector plimbate oblic pe cer, peste peisajele de vis rău și straniu, de unde, din noroaie și surpături calcinate, ființe fără nume, alți oameni, alți foști oameni ridică ochii dureroși spre cerul cu splendori deșarte (...)

- Ce minunată lumină albastră! suspină tanti Laura, îmbrățișând cu un gest larg cerul luminat.

Demonul atotștiinței îl împinse pe Virgil Pirobotă să surâdă, cu o crudă plăcere de a zdruncina nevinovatele bucurii ale doamnei colonel.

- Cum vă înșelați, doamnă! Spuse, uitându-se acru la lună, ca la o felie de lămâie din care de mult a fost stors tot sucul și aroma. E, dimpotrivă o lumină roșie, mult mai roșie ca a soarelui!..."

Cezar Petrescu, ***Întunecare*** (fragmente)

*panama - pălărie făcută dintr-o țesătură ușoară
preceptor - persoană însărcinată cu educarea și instruirea particulară a unui copil

1.Indică sinonime pentru sensul din text al cuvintelor: *demodate, răsfățați, dezmierdare, (vă) înșelați.*

4 puncte

2.Prezintă perspectiva narativă din fragmentul dat. **4 puncte**

3.Prezintă, ilustrând prin câte un citat, două modalități de caracterizare a unuia dintre personaje.

4 puncte

4.Explică semnificația a două figuri de stil diferite, identificate în textul citat.

4 puncte

5.Comentează, în 60-80 de cuvinte, secvența plasată în chenar.

4 puncte

II. Punctajul maxim acordat – 25 puncte

Redactează un eseu, de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți tema și viziunea despre lume într-o nuvelă studiată la clasă.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului ales într-o tipologie/într-o orientare tematică;
- prezentarea a două dintre caracteristicile textului ales, semnificative pentru tema textului ales (de exemplu: formula estetică, perspectivă narativă, acțiune, conflict, discurs narativ etc.).
- comentarea a două secvențe narative, semnificative pentru viziunea autorului despre lume.

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutu**l eseului vei primi 15 puncte (câte 5 puncte pentru fiecare cerință/reper). Pentru **redactare** vei primi 10 puncte (existența părților componente: introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia și punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Notă!

Toate subiectele sunt obligatorii
Se acordă 5 puncte din oficiu.
Timpul de lucru este de 2 ore.

Mult succes!

Concursul județean
Trepte în matematică şi comunicare
Călimănești, 16 mai 2026
Ediția a XX-a

Clasa a XI-a

LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

- **Se punctează oricare alte formulări/modalităţi de rezolvare corectă a cerințelor.**
- **Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.**
- **Se acordă 5 puncte din oficiu.**
- **Punctajul total este de 50 de puncte.**

A. Punctajul maxim acordat – 20 puncte

1.Indicarea sinonimelor pentru sensul din text al cuvintelor: *demodate, răsfățați, dezmierdare, (vă) înșelați* (de exemplu: învechite, alintați, mângâiere, vă amăgiți, etc.)

1p+1p +1p +1p=4 puncte

2. Precizarea perspectivei narative din fragmentul dat **2p** (perspectivă narativă obiectivă); prezentarea nuanțată, prin valorificarea fragmentului citat **2p**; încercare de prezentare **1p;**

2p+2p=4 puncte

3. Prezentarea nuanțată - **2p**/încercare de prezentare -**1p;**
illustarea prin câte un citat, a două modalități de caracterizare a unuia dintre personaje (de exemplu: caracterizarea directă a lui Radu Comșa (*cu obrazul bătut de ploaia rece, cu pleoapele strânse sub înțepăturile vântului*; caracterizare indirectă, prin vestimentație: *în hainele lui orășenești suflate de vântul tăios*) **1p+1p=2 puncte**

4. –identificarea a două figuri de stil diferite **2 puncte**; **1p+1p=2 puncte**
-prezentarea/explicarea a două figuri de stil diferite **2 puncte**; **1p+1p=2 puncte**

4 puncte

5. Comentarea, în 60-80 de cuvinte, a secvenței plasate în chenar:
-comentarea nuanțată **3 puncte**; prezentare schematică **2 puncte**; încercarea de comentare **1 punct**;
-respectarea limitei de spațiu indicate **1punct**

4 puncte

B. Punctajul maxim acordat – 25 puncte

- Pentru **conținutul** eseului – **15 puncte** (câte 5 puncte pentru fiecare cerință/reper)
- prezentarea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului ales într-o tipologie/într-o orientare tematică;
● contextualizarea operei literare-1p;

● enunțarea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului ales într-o tipologie/într-o orientare tematică -2p (1p+1p);
● prezentarea nuanțată a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului ales într-o tipologie/într-o orientare tematică -2p (1p+1p);

-prezentarea a două elemente de compoziție/de structură, semnificative pentru tema textului ales (de exemplu: formula estetică, perspectivă narativă, relația incipit-final, conflict, discurs narativ, etc.):
● precizarea temei -1p;
● prezentarea nuanțată a două elemente de compoziție/de structură – 2p+2p=4p; încercare de prezentare - 1p+1p;

-comentarea a două secvențe narative, semnificative pentru viziunea autorului despre lume:
● viziunea autorului despre lume -1p;
● prezentarea nuanțată a două secvențe narative, semnificative pentru viziunea autorului despre lume – 2p+2p=4p; încercare de prezentare - 1p+1p;

- Pentru **redactarea** eseului – **10 puncte:**
●existența părților componente: introducere, cuprins, încheiere – 1 punct;
●logica înlănțuirii ideilor – 1 punct;
●abilități de analiză și argumentare – 3 puncte;
●utilizarea limbii literare – 2 puncte;
●ortografia și punctuația – 2 puncte;
●așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 punct.

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.